

УДК 711.4.025

ДЕГРАДАЦІЯ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА МАЛИХ ПОСЕЛЕНЬ ЯК НАСЛІДОК ГЛОБАЛЬНОЇ УРБАНІЗАЦІЇ ТА МОЖЛИВОСТІ РЕВІТАЛІЗАЦІЇ

Автор – Є. М. Ларіонова¹, студ. гр. АРХ-21-2мн
Науковий керівник – доц. каф дизайну та реконструкції архітектурного середовища О. П. Ковальчук²

¹elizavetalarionova99@gmail.com, ²kovalchuk.oleksandr@pdaba.edu.ua

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

Малі поселення вже кілька десятиліть переживають наслідки глобальної урбанізації територій. Люди мігрують у великі міста за можливостями та кращими умовами для життя. У різних країнах світу процес урбанізації має свої особливості.

На 2020 рік 56,2 % населення Землі проживало у великих містах. У 2050 році, за середнім варіантом прогнозу ООН, у містах проживатиме 68,6 % населення Землі [1].

Таблиця

Динаміка кількості міського населення у світі

роки	Чисельність населення, млн. люд.	Частка в населенні світу,%
1800	29,3	3,0 %
1850	80,8	6,4 %
1900	224,4	13,6 %
1950	730,4	28,9 %
1960	1 028,0	33,9 %
1970	1 381,2	37,4 %
1980	1 822,3	41,1 %
1990	2 261,3	43,0 %
2000	2 870,0	47,4 %
2005	3 125,6	47,9 %
2019	4 274	55,7 %

Як наслідок міграції населення у великі міста, малі поселення зазнають деградації архітектурного середовища – процес (стан) занепаду, погіршення характеристик, зниження якості, руйнування середовищних архітектурних об'єктів і просторів. Увага інвесторів та архітекторів прикута більше до проблем великих міст.

Ревіталізація архітектурного середовища малих поселень є найбільш дієвим методом для подолання процесу їхньої деградації. Цей метод

поєднаний із збереженням історично важливих будівель, архітектурних об'єктів та унікальних артефактів.

Ревіталізація (*від лат. re ... – відновлення і vita – життя, дослівно: повернення життя*) в контексті урбаністики позначає процес відтворення та поживлення архітектурного середовища. Основний принцип ревіталізації полягає у розкритті нових можливостей старих територій, просторів, будівель та споруд без суттєвої зміни їх архітектурних форм - за рахунок надання їм актуальних функцій, призначень та смислів. У процесі ревіталізації використовується комплексний підхід із збереженням самотності, автентичності, ідентичності, історії об'єктів архітектурного середовища.

У ХХ столітті процес деградації малих поселень був неминучий через об'єктивні переваги великих міст. Але дигітальна революція наприкінці ХХ століття, подальший бурхливий розвиток інтернету, ІТ- та інженерних технологій змінили наші уявлення про робоче місце, житло та сферу послуг. Пандемія Covid-2019 виявила нові форми та можливості віддаленої роботи, навчання та розвитку. Вже 1982 року Джон Нейсбітт каже: «Ми перейшли від індустріального суспільства до суспільства, в основі якого лежить виробництво та розподіл інформації» [2].

На сьогоднішній день конфронтація великих та малих поселень набула іншого характеру, «конфлікт міста та села» вже не настільки актуальний. У сучасному постіндустріальному суспільстві намітилася зворотна тенденція – відтік населення з міст – за місто.

Висновок: урбанізація має позитивні та негативні наслідки. Екологічні проблеми, деградація архітектурного середовища малих поселень, деформація природного ландшафту, згубний вплив на природу, та інше. Але наразі з розвитком інтернету, ІТ- та сучасних інженерних технологій ми маємо більше можливостей. Надзвичайно актуальним сьогодні є подолання деградації архітектурного середовища малих поселень за методом ревіталізації, який відкриває можливості для сталого розвитку.

Список використаних джерел

1. World Population Clock : 7.9 Billion People. Worldometer. 2021 (дата звернення : 18.03.2023).
2. Naisbit J. Megatrends. Ten New Directions Transforming Our Lives. N. Y. : Warner books, 1982. 333 p.